

Bron 6

en JAARVERSLAG 2024

Nieuwsbrief voor IVN Born - Land van Swentibold

nummer : 160

lente: 2025

ivn natuur
educatie

Onze voorzitter had nog veel meer “groene” petten op, zie pag. 4!

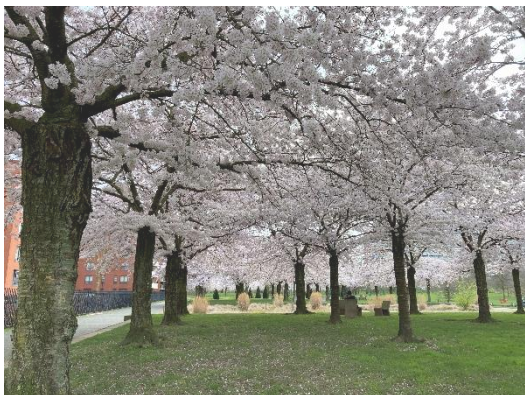
De IVN missie: het IVN laat je leren van de natuur en verrijkt daarmee je leven. Het laat je nadenken over je gedrag en motiveert je tot milieubewust handelen.

Inhoud:

Pagina

2	Jubilarissen gefeliciteerd!!!
3	De Duwelboom (the Duwelaarbor)
4	Fotocollage Arno
	Woordje van de interim-voorzitter bij het jaarverslag 2024
6	In memoriam Miel Jaspers 1938-2024
7	Daag Jan
8	Vondst vogelring 10-01-2025
9	Panoramaplatform over Romeinse geschiedenis klaar!
10	Ruim mee op
11	Voedselbosje voor basisschool "de Lembergh"
12	Leestip door Wim Krings
13	Geachte I.V.N.-leden en donateurs
14	Jaarverslag 2024 door onze secretaris
16	Jaarverslag 2024 werkgroep Volwassen educatie
17	Jaarverslag 2024 werkgroep Behoud Knotbomen
20	Jaarverslag 2024 werkgroep PR
21	Jaarverslag 2024 werkgroep "Kingbeek"
24	Jaarverslag 2024 werkgroep Steenuilen
25	Jaarverslag 2024 werkgroep d'n Haof-BOG
	Een fijn compliment van Henk Henczyk
26	Ter informatie, de diverse lidmaatschappen en de bijbehorende contributie
	Betaalwijze incasso
	De traditionele oliebollen/wafelwandeling

Jubilarissen gefeliciteerd !!!

Wij willen hier onze jubilarissen feliciteren en bedanken voor hun 25-jarig trouwe lidmaatschap van onze IVN vereniging.

- Louis Dullens- Born,
- Gerard Leenders-Sittard,
- Sjra Verreussel-Dieteren,
- Ellie Cox- Nieuwstadt,
- J. van den Brand Buchten.

De Duwelboom, the Duwelaarbor

We kennen een boom van een boom, voor zijn omgeving van grote waarde

We kennen een boom van een boom sterk en fier, dat zie je wel

We kennen een boom van een boom, die met zijn wortelpoten stevig in de aarde staat

We kennen een boom van een boom die zit lekker in zijn vel

Zijn kruin oogt nog niet zo kaaltjes

Onder zijn bast zit flink wat stoom

Zijn ogen twinkelen nog als kraaltjes

Ja nu je het weet: het is een Duwelboom

Zo'n boom die z'n kruin uitsteekt boven het maaiveld

En met zijn takken vele wegen wijst

Een boom die graag verhaal en anekdoot vertelt

Een boom die de IVN-visie vol verve aanprijst

Vele vogels streken op zijn takken

Vreemde, lastige, aardige, soms niet zo slimme

Soms in groene- dan weer in streepjespakken

De een moest hij inspireren, de andere dimmen

Zijn bast heeft hier en daar een scheurtje

Maar dat toont dan ook de wijsheid van het leven

Daarmee opende hij voor menigeen een deurtje

Goed voor de natuur, dat was zijn streven

Het gaat bij deze boom, al decennia in het veld

Niet over de oudste, de dikste of de mooiste

Het gaat erover dat het verhaal van deze

Duwelboom wordt verteld

Gedicht van Piet Schuttelaar, Natuurgidsencursus Brunssum 2008,

Bewerkt door Jan Biemans

Woordje van de interim-voorzitter bij het jaarverslag 2024

Een jaar geleden gaf ik in het vorig jaarverslag te kennen dat ik de voorzittershamer écht neer wilde leggen. Buiten ons medeweten werd er , achter de schermen van onze vereniging, van alles geregeld om dat feit niet

ongemerkt voorbij te laten gaan! Maar zoals vaker zat een ongeluk in een klein hellinkje en lag Marry in het ziekenhuis evenals bestuurslid Jean Engels. Alle plannetjes werden verstoord en van niets wetend zat ik de "opvallend" druk bezochte ALV voor. Daarna dus als interim-voorzitter, nog één jaar in functie. Gelukkig herstelden Marry en Jean wonderwel snel en werd achter de schermen opnieuw volop druk overlegd en geregeld. Op 29 april werden Marry en ik in een vol Podiumkerkje, totaál verrast op een onvergetelijke

avond tot ereleden benoemd en ik tot erevoorzitter. Tot grote verrassing kwam burgemeester Hans Verheijen ons beiden de Waarderingsspeld van de gemeente uitreiken! Fotocollages, bloemen, cadeautjes en vooral een hartverwarmende receptie volgden! **DANK jullie allemaal!**

Ook in 2024 bleef het IVN de nodige tijd en aandacht vragen. Onze vereniging bruist van allerlei activiteiten zoals u weer in de jaarverslagen van de werkgroepen kunt lezen.

- Het voorbije verenigingsjaar ontvielen ons helaas ook drie prominente leden, Cor Heutmekers, Miel Jaspers en Jan Cox. Zij leverden belangrijke bijdragen aan onze gemeenschappelijke inzet. Onder onze 250 leden zijn ongetwijfeld meerderen die een dierbare verloren. Mijn medeleven gaat namens het IVN ook uit naar hen.

- Het bestuur werkt aan nauwere banden met de Werkgroepen. We worden, middels verschillende overleggen, steeds meer betrokken bij de vele activiteiten in ons werkgebied o.a. groenoverleg, toekomstvisie Gemeente, verbreding A2, de A2 knoteik, verbreding Julianakanaal, ontgrinding Grensmaas, toekomst Graetheide. We werken daarbij samen met IVN MunsterGeleenSittard en Samenwerkende Natuurorganisaties. Zaken waarbij aandacht nodig is voor het belang van een Groene leefomgeving voor ons allen.

- Ik wens het bestuur onder de nieuwe voorzitter Wim Wackers, na jullie instemming, alle succes toe!

Interim-ere voorzitter Arno Duwel

Miel was voorzitter van de werkgroep “Kingbeek” van 1979 tot en met 2024!

De desolate toestand van de Kingbeek leidde in 1979 tot de oprichting van de werkgroep “Kingbeek”. Deze beoogt herstel, behoud en ontwikkeling van de Kingbeek van bron tot monding.

Met hart en ziel zette Miel zich in om dit prachtige bronbeekje van bijna 8 kilometer veilig te stellen voor volgende generaties. Toen begin jaren ‘90 de omgeving geteisterd werd door overstromingen zijn er plannen gesmeed om de bewoners langs de Maas meer veiligheid te bieden. Deze plannen waren echter zeer ingrijpend voor de omgeving. Het “Federatief Verband tegen Ontgrindingen in Born” waar Miel jarenlang voorzitter van is geweest, heeft vanaf 1996 intensief overleg gepleegd met

diverse partijen over de inpassing van de benedenloop van de Kingbeek in het Grensmaasproject.

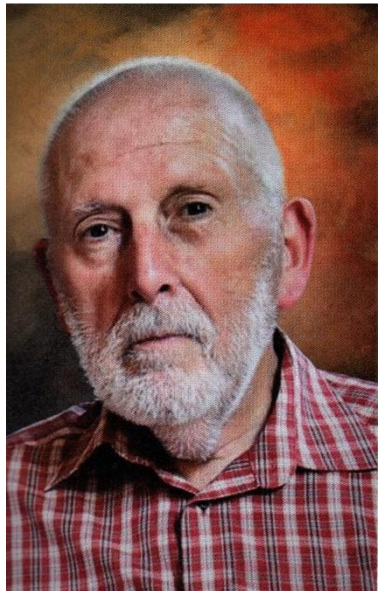
Miel ging verhitte discussies niet uit de weg en wist, mede door zijn enorme dossierkennis, respect te oogsten bij alle betrokken partijen.

Naast zijn onvermoeibare toewijding voor de “werkgroep Kingbeek” zette hij zich tientallen jaren in voor onder andere de Heemkundevereniging “Bicht” en ondersteunde hij tal van culturele activiteiten in de gemeenschap van Grevenbicht en omgeving.

Namens de werkgroep Kingbeek: Bertie Jaspers

Daag Jan

Weer kenne allein mèr in dien eige taal aafsjeid van dich numme, 't Limburgs waar dien mooderstaal en die höbs te ouch oetgedrage. Dien vulpen waör bienao vergreut mit dien hendj, gein wonjer dats tich Bron 6 nog effe moos naokieke veur het gedrök woort. De foute die gemaak woorte haoldes toe

vaerdig troet. Röstig dien täsjke mitsjleipend versjeens te woos te verwach woors en dat waor bie hjël gèt. Eine sjtil aanwezige man mèr mit principes, dies te es tèt neudig waör, fel verdedigdes. Geleef bie hjël völe door het vertroewe in de luuj dèts te oetsjtraöldes. Het röstige, vaste bake in dien gezin en, waat missjien vól luuj neet weite is dèts tich Ellie vereuvert höbs mit ein sumpel blaedje sokkerpapier. Same wènjele en fitse in sjaon natuur waar diene hobbie. Wie dèt neet me ging zouge weer Jan achteroet gaon. Hè kreeg jeder jaor ein paar gesjtrikde zökke van mich op ziene verjaordag. Oait hauw ich ein veurrötje gesjtrik en aafgeloupe jaor kreeg hè het letste paar van dèt sjtèpelke. Dèt maakde mich bang. Vechte koos hè. Al moos hè de

tjèpot mit twè henj vashouwte, hè bleef de perfekte gashjer. Hè leet neet blieke waat zich benne in hum aafsjeelde. Zien eige motto “Dink traan, draan!” veurde hè zelf tot in et onmeugelijke oet. Op zoaterdig veur de Kers ging er nog nao ein diner, al waar het meujlijk. Kersdaag ging het neet mje, zien gezin en hjël vól luuj die van hum heele in verbazing achterlaotend. Dank veur alles waats te höbs gedaon veur zoa hjël vól luuj en instanties. Dien leefde veur jeder, dien trouw, dien oprechtheid , dien(vól mèr aan, geer höb hum gekënd) zal os bie blieve. Het duit pien aan hum te dènke, mèr het is eine zège on hum onger os te höbbe gehad, eine eenvoudige man dèj hjël graot waar en dèj blif in oos gedachte. t Leid van de femilje deile weer. Doe gings os veur Jan. Tot dan!
Mieke

Vondst vogelring, 10-01-2025

Sinds onze verhuizing van Nieuwstadt (waar wij, Magda en ik, 52 jaar hebben gewoond) naar Swartbroek zijn we al goed gewend en nog steeds bezig de omgeving te verkennen.

In Swartbroek is ‘de Krang’, dat deel uitmaakt van Kemperbroek, een gebied waar je heerlijk kunt wandelen of fietsen. In het begin wandelden we alleen via de gekleurde paaltjes van de wandelroutes die starten bij de kerk in het dorp. Nu we al wat meer van de omgeving kennen, kijken we ook van de bewegwijzering af en maken onze eigen routes. Op een van die wandelingen

vonden we op een oude boomstam een stuk poot met een ring. Aan de nagels, die er bij het oprapen vanaf vielen, zagen we dat het een roofvogel was geweest. Om te weten te komen welke vogel het betrof hebben we het bot met ring mee naar huis genomen.

Op deze ring stond vogeltrekstation Arnhem vermeld. Daar heb ik het ring nr. gemeld in de hoop enige informatie te ontvangen. Een paar dagen later kreeg ik een mail, met de vermelding dat het om een slechtvalk ging, een mannetje van vier jaar dat in Budel-Dorplein was geringd. Voor het vogeltrekstation is het belangrijk dat gevonden ringnummers aan hen worden doorgegeven, waardoor zij beter inzicht krijgen in de trek en het gedrag van de door hen geringde vogels. Het zo verkregen kennisinzicht in het gedrag van vogels draagt bij aan de onderzoeken die door de trekstations worden gedaan ten behoeve van vogelstand en wetenschap. Als je een geringde dode vogel vindt is het dus heel belangrijk dit te melden bij Vogeltrekstation.nl

Foto's: Meinse van der Velde

Martien Heurkens

Panoramaplatform over Romeinse geschiedenis klaar!

Vlak voor de start van het nieuwe jaar kon de “stichting Beegse Maasvallei” hun panoramaplatform tonen aan het grote publiek. Tijdens onze varia-avond november vorig jaar, gaf Niek Naus aan de aanwezige IVN-ers al een klein voorproefje daarvan

door het tonen van twee informatie panelen. Je vindt dit uitkijkpunt langs het wandelpad in natuurgebied Elba (vlakbij Grevenbicht). Het platform geeft je een prachtig uitzicht over de wilde riviernatuur langs de Maas én neemt je d.m.v. prachtig geïllustreerde infoborden mee met de reizen van de soldaat Fluvius door de Romeinse geschiedenis van de Maasvallei. Historische gebeurtenissen en locaties worden uitgelegd en inzichtelijk gemaakt door indrukwekkende illustraties.

Samen met bewoners van Grevenbicht en Obbicht realiseerde de ‘Beegse Maasvallei’ eerder al enkele projecten in dit stukje Maasvallei, waaronder een wandelpad over de Elba, een natuurleerpad bij Schipperskerk en het

vogelobservatiepunt en minimuseum Den Deijler op de Slaperdijk bij Grevenbicht.

Ga beslist eens, gratis!, deze bijzondere ‘aankledingen’ van dit stuk Maasvallei nabij Grevenbicht verkennen! De officiële ingebruikneming vindt plaats op 21 maart aanstaande.

Foto's Nick Naus

Ruim mee op!

Elke verandering begint met een idee. Met iemand die denkt: waarom niet? Waarom niet anders, waarom niet ik, waarom niet wij?

IVN Born-Land van Swentibold gaat aan de slag op de oevers van de Maas in Grevenbicht op 22 maart a.s. van 9.30-12 uur. Door de hoge waterstand in de Maas in de afgelopen maanden zal er veel zwerfafval liggen op de oevers. Wij kunnen uw hulp goed gebruiken.

Het vertrekpunt ligt bij het schuttersterrein aan de Heuvelsweg in Grevenbicht. Wij zorgen voor: handschoenen, plastic vuilniszakken, knijpers en de afvoer van het verzamelde afval.

Doet u mee, heel fijn. Jong (onder begeleiding) en oud, iedereen is welkom. Meldt u zich dan voor 10 maart aan via het mailadres:

ivnborn.secretaris@gmail.com. Wilt u in de mail vermelden dat u meedoet aan de maascleanup actie en met hoeveel personen u komt? Ook kunt u zich aanmelden via de site van: [acties.maascleanup](http://acties.maascleanup.nl).

U bent zelf verantwoordelijk voor uw eigen veiligheid.

Basisschool De Lembergh in Limbricht kan het komende najaar zelf kruiden en vruchten gaan oogsten. Op het schoolplein is een Educatief Voedselbosje aangelegd. Leerlingen hebben geholpen met de aanplant en het bosje feestelijk geopend. Waar eerst tegels lagen en een muurtje stond, ligt nu

verse grond omringd met een schapenhek. Hovenier Gavin (GF Groen), educatie-medewerkers Lucienne en Lianne (Stichting De Rollen) en IVN'ers Ria, Jelle en Lieve zijn de 30 verschillende planten-soorten aan het uitzetten volgens het beplantingsplan. Dat trok de aandacht van de kinderen die buiten spelen. Snel werd het informatiebord opgehangen en bedekt met een laken, zodat de naam van het Voedselbosje nog even een verrassing blijft.

Planten en bodemdieren

In groep 8 startte De Rollen met de vraag: waar komt ons voedsel vandaan? En wat moet een boer hiervoor doen? De leerlingen gaven al snel aan dat een boer moet ploegen, zaaien, bewateren, bemesten en vaak ook pesticiden moet gebruiken. 'In de natuur is ook voedsel te vinden. Hoe groeit dat daar dan, zonder boer? Het bleef even stil. In een Voedselbos komen landbouw en natuur samen, leerden de kinderen. We werken met de natuur mee en gebruiken de bodemdieren en kringlopen voor voedselproductie.

De achtstegroepers gingen aan de slag, want dat bosje moest natuurlijk nog de grond in. Voor een aantal leerlingen was dit de eerste ervaring met het aanplanten van groen. Gavin en Ria ondersteunden de leerlingen hierbij. Binnen versierden leerlingen plantenstekers, waar de namen van de soorten op komen te staan. Door de soortenkaarten die bij het bosje horen, maakten de kinderen kennis met het plantgoed en hun toepassing. 'Colakruid, wordt daar ook echt cola van gemaakt?

Aan de andere tafel werden regenwormen, pissebedden en andere bodemdierpjes bestudeerd. Lucienne vertelde over het nut van deze diertjes.

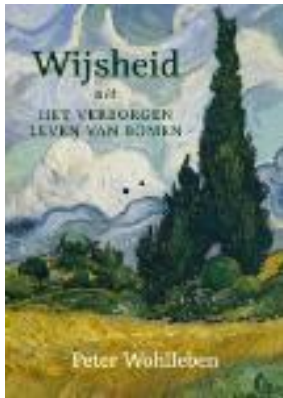

Een regenworm besloot een demonstratie te geven van zijn nut in de natuur door te poepen. Dat maakte indruk!

De middag werd afgesloten met een feestelijke opening van het Voedselbos, waarbij de naam werd onthuld. Meester Ruben, de Voedselboswachter van De Lemborgh, hield nog even vol dat het bosje naar hem vernoemd zou worden, maar de eer ging naar zijn collega: het 'juf Margriet'-bosje.

Leestip door Wim Krings

Peter Wohlleben: Wijsheid uit Het verborgen leven van bomen. € 20.00

Peter Wohlleben is misschien wel de bekendste boswachter uit Duitsland (in ieder geval in Nederland!). Hij heeft aardig wat boeken op zijn naam. Zijn eerst vertaalde boek ging over het bos in de verschillende jaargetijden en wat de veranderingen zijn.

Zijn bekendste boek is: “ Het verborgen leven van de bomen, wat ze voelen, hoe ze communiceren, ontdekkingen uit een onbekende wereld”. (Hier verscheen ook een kinderversie van dit boek). Een zeer informatief boek dat een paar jaar later in een geïllustreerde versie verscheen.

Afgelopen najaar kwam deze mooie uitgave met wijsheden uit. Het is een boek met een aantal uitspraken die met het leven van bomen uit bovengenoemde boeken te maken hebben. Een aantal wetenswaardigheden die in de andere boeken staan maar nu in beknopte weergave. Wil je meer weten dan zijn de twee uitgebreidere boeken meer dan de moeite waard om te lezen!

Voor menigeen zijn het misschien bekende feiten. Het is mooi om te lezen hoe bomen elkaar helpen, waarschuwen in het bos. Zo beschermen ze elkaar. Een belangrijk gegeven is dat je niet te veel bomen moet kappen omdat de onderlinge afstand niet te groot mag worden.

Verder staan in deze editie meer dan 60 (on)bekende schilderijen van bomen die het geheel fraai versieren. Een echt pareltje en een mooi gebonden cadeauboek.

Boekhandel Krings, Brandstraat 23

6131 CS Sittard. Tel: 046-4528100. Mail: info@boekhandelkrings.nl

Geachte I.V.N. – leden en donateurs,

Het bestuur van IVN Born-Land van Swentibold nodigt leden en donateurs uit deel te nemen aan de Algemene Ledenvergadering.

De vergadering wordt gehouden op donderdag **27 maart 2025** en begint om **19.30u** in het **Podiumkerkje Heilig Kruisstraat 30 6127 CD Grevenbicht**

In verband met de catering die we zelf regelen, is het praktisch als u even laat weten of u naar de vergadering komt.

Stuur daartoe een mailtje naar ivnborn.secretaris@gmail.com.

Agenda: Opening en welkom door voorzitter Arno Duwel

1. Notulen Algemene Ledenvergadering van 20 maart 2024
2. Jaaroverzicht 2024 door secretaris Hennie Rozie
3. Financieel verslag 2024 door penningmeester Meinse van der Velde
4. Verslag van de Kascontrolecommissie
5. Begroting IVN Born 2025 door Meinse van der Velde
6. Decharge voor penningmeester en bestuur voor beleid 2024
7. Vragen aan en opmerkingen over het jaarverslag van de Werkgroep-coördinatoren
8. Aanpassing Huishoudelijk Regelement. (vergoedingen gebruik IVN locaties; tekst m.b.t. voorzitterschap IVN)
9. Verslag van de ARBO coördinator Fenneke Linker
10. Verkiezing van leden kascontrole commissie
11. Wijziging bestuursleden (verkiezing nieuwe voorzitter Wim Wackers)
12. Rondvraag
13. **Pauze met koffie en vlaai!**
14. Fotopresentatie door Meinse van der Velde

Sluiting rond de klok van 22.00uur

Toelichting op de agenda:

Agendapunt 2: De notulen van de ALV 2024 zijn via Bron 6 (zomer 2024) aan alle leden en donateurs verspreid.

Ook op onze IVN website www.ivn.nl/afdeling/born-land-van-swentibold/afdelingsblad kunt u dit nummer van Bron 6 opzoeken en herlezen.

Agendapunt 1 en 3 t/m 5: Tijdens de vergadering liggen deze notulen van 2024 en de financiële stukken 2024 en begroting 2025 ter inzage.

Agendapunt 7: De jaarverslagen 2024 van de werkgroepen vindt u in het

lente-nummer nr. 160 van Bron 6. Deze uitgave staat ook op onze website. Heeft u daarover vragen, stel ze tijdens de vergadering aan de aanwezige coördinatoren.

Agendapunt 10: Voor de Kascontrolecommissie vragen we twee leden om éénmaal per jaar de boekhouding van onze vereniging te controleren. Er zijn dit jaar twee leden aftredend. Daarvoor vragen wij nieuwe kandidaten.

Agendapunt 11: Zoals op de ALV van 2023 is aangekondigd was Arno Duwel vorig jaar aftredend als voorzitter. Arno heeft toen te kennen gegeven de functie nog één jaar “interim” te blijven uitoefenen. Nu gaat hij de voorzittershamer echt overdragen.

We zijn héél blij dat het bestuur Wim Wackers bereid heeft gevonden, **indien jullie hiermee akkoord gaan**, de functie van Arno over te nemen. De overige bestuursleden blijven voor het komend jaar in functie.

Lijkt het u iets om eens in de IVN ‘keuken’ mee te helpen bij het bestuurswerk van het IVN Born, vooral de contacten met de eigen werkgroepen of andere IVN’s en Gemeente, Waterschap, soms de Provincie? U kunt vrijblijvend een paar vergaderingen bij ons komen kijken en luisteren!

Het is beslist een interessante tijdsbesteding!

Jaarverslag 2024 door onze secretaris

In dit jaarverslag wil ik nu eens niet met het jaarprogramma beginnen maar met de voor mij meest heugelijke gebeurtenis: het voorgenomen afscheid van Arno Duwel als voorzitter tijdens de algemene ledenvergadering. Bij nader inzien bleek dit (natuurlijk) geen echt “afscheid” te zijn.

Omdat we op dat moment nog geen ordentelijke vervanging hadden gevonden was Arno bereid nog een jaartje als “waarnemend” voorzitter verder te gaan.

Dat laatste was te verwachten, we hadden echter niet verwacht dat Marry en ook Jean vlak voor de ALV in het ziekenhuis zouden belanden. De “feestelijkheden” die een groepje binnen onze afdeling had gepland konden daarom niet op de gewenste wijze doorgang vinden. We hebben onze leden laten weten dat we er later aandacht aan zouden besteden.

En dat is gebeurd! Op 29 april werden Arno en de inmiddels redelijk herstelde Marry opgehaald en naar het Podiumkerkje gebracht. Het kerkje zat vol en de aanwezigen konden met het verbouwede paar “genieten” van foto’s en toespraakjes die ten doel hadden de vele verdiensten voor het IVN van Arno en Marry te belichten; culminerend in de uitreiking van IVN-

oorkonde's voor beiden. Als klap op de vuurpijl mochten we daarna de burgemeester van Sittard-Geleen, dhr. Veheijen, verwelkomen. Hij deed de lofbetuigingen nog eens dunnetjes over en overhandigde zowel Arno als Marry een erespeld van onze gemeente. Een heuglijke avond voor het stel maar ook voor onze leden die door een grote opkomst hun waardering voor de verdiensten van Arno en Marry toonden.

In het leven wisselen vreugde en verdriet elkaar af. We verloren met Cor Heutmekers, Miel Jaspers en Jan Cox drie prominente IVN'ers waaraan onze vereniging véél te danken heeft.

Is verder nog iets gebeurd bij ons IVN in 2024? Zeker wel! Er zijn bijv. 11 wandelingen/excursies georganiseerd met in totaal zo'n 215 deelnemers, 7 presentatie-avonden met in totaal 230 toehoorders. Daarnaast is nog een natuurdag voor PABO leerlingen georganiseerd.

De inloopdag georganiseerd door Jan Biemans, ditmaal weer in juli, telde maar liefst 28 personen, al moet worden gezegd dat er niet zo gek veel nieuwe gezichten te bespeuren waren.

Ook de Maas-Cleanup, opgeluisterd door de aanwezigheid van de burgemeester, was een succes met 45 deelnemers.

Cas heeft weer de organisatie op zich genomen van een fietstocht, deze keer in het kader van "80 jaar bevrijding", 130 fietsers namen deel. De werkgroep Knotbomen is ook in het begin en het einde van 2024 weer heel actief geweest. Voor meer informatie kun u de jaarverslagen van de verschillende werkgroepen lezen.

Ook de struingroep mag niet onvermeld blijven. Wekelijks trekken deze enthousiastelingen er met gemiddeld 15-20 personen op uit, nu onder de bezielende leiding van Marleen Bokken, naar plekken in onze omgeving waar voor struiners veel te zien én te fotograferen valt. Gezelligheid en keuvelen over alles en nog wat, is daarbij karakteristiek.

2024 bleek voor het IVN al met al een mooi jaar gezien de vele activiteiten. Die gaan we in 2025 zeker weer doen. Ik hoop alleen dat we het dan wat "droger" zullen houden.

Hennie Rozie

In 2024 is bij IVN Midden Limburg een opleiding tot Landschapsgids gestart. Deze opleiding is gestart in augustus 2024 en loopt tot juli 2025. Twee leden van onze IVN afdeling volgen deze opleiding. Ons is gevraagd of iemand uit onze afdeling mentor wilde zijn. Dat is natuurlijk gelukt. Wij zijn blij dat we in de toekomst 2 landschapsgidsen in onze afdeling zullen hebben.

Op 20 sept. zijn we met twee groepen van 25 studenten van de PABO Sittard bij de Rollen naar bodemdiertjes gaan zoeken. Om ze te laten ervaren hoe je dat met leerlingen van de basisschool zou kunnen aanpakken. We deden dat in samenwerking met het CNME de Rollen. Daar kregen ze de theoretische

informatie en wij lieten hen in kleine groepen de praktijk ervaren. Door de dames-studenten werd veel gegriezeld bij pissebedden en wormen. De feedback was heel positief en waarschijnlijk komt een vervolg. De 6 IVN-afdelingen van de

Westelijke Mijnstreek zouden begin 2025 gezamenlijk weer starten met een nieuwe opleiding 'IVN Natuurgids'. Uit onze afdeling zouden 2 mensen de twee jaar durende cursus gaan volgen. Door ernstige ziekte van de voorzitter van het cursusteam is besloten dat de cursus niet door zal gaan. Dat is heel jammer. We hopen dat de cursus over een jaar toch van start kan gaan. Want vanuit deze opleiding kunnen nieuwe actieve goed opgeleide natuurgidsen het IVN versterken.

De geplande bodemdiertjesdag op 4 oktober viel letterlijk en figuurlijk in het water. Het hele team van 6 IVN-ers stond klaar, maar vanwege de regen kwam niemand opdagen. Jammer, dit jaar een nieuwe kans.

In oktober is weer, in samenwerking met Vogelwacht Limburg, de basiscursus "Vogels herkennen" gestart. Cursusleiders zijn Chrit Gijsen en Meinse van de Velde. Voor ons geen onbekenden. Voor deze cursus is altijd veel belangstelling. In no time was de cursus met 25 belangstellenden volgeboekt. Er zijn 7 theorie lesavonden in de Gaard en 7 excursies op zondagochtend op locaties waar veel vogels te 'spotten' zijn.

Marry Duwel

In de aanloop naar ons Gouden Jubileumjaar 2025 waren we in 2024 met zo'n 30 werkgroep-leden, waarvan ongeveer de helft vrijwel altijd acte de presence gaf tijdens de zes snoeidagen. We snoeien altijd van 09 tot 12.30 uur op de 3^e zaterdag van de maand van november t/m maart; tevens op de 1^e zaterdag van november tijdens de Landelijke Natuurwerkdag.

We onderhouden nu bijna vijftig jaren vele tientallen knotwilgen, knotpopulieren en incidenteel enkele knoteiken en knotessen. Als ik even globaal terugkijk op de activiteiten van onze werkgroep sinds de start in het najaar van 1975, passeren een groot aantal niet te vergeten gebeurtenissen: het 1^e contact van mij (Cas) met Frits van Beek van het toenmalige bestuur. De 1^e (veel te grote) klus aan de reuze-knotpopulier westelijk van de Poolmolen. De achterstallige snoei van de knotpopulieren aan de Naonhoaf bij Holtum. De honderden fraaie oude knotwilgen langs de Half Maon. De Elf Bunder en de Rydtsgraaf (thans alles Industrierrein Holtum Noord). De knotwilgen op de Elba, de Dijk bij Grevenbicht, op de Graetheide, langs de

Kink bij Illikhoven en verder stroomafwaarts langs de Kingbeek, helaas..... nagenoeg allemaal verdwenen! Sommige bomen werden gerooid omdat ze hinderden bij het landgebruik, enkele ten gevolge van droogte, maar merendeels vanwege uitbreiding voor industrie, havens

en wegen. Maar we moeten ons gelukkig prijzen met de knotbomen die we wél nog mogen zien: langs de Geleenbeek bij de Poolmolen (door onze werkgroep gepoot), aan de Rollen (eveneens gedeeltelijk door ons gepoot), aan de Teggerweg (met circa 70 knotbomen ons grootste arsenaal dat we al tientallen jaren onderhouden), de enorme Bokkerijderswilg aan de spoorwegovergang nabij de Beukenboom en her en der nog enkele verspreid staande exemplaren. Knotbomen zijn niet alleen een sieraad in het landschap

maar vooral ook een verrijking van het biotoop met micro-organismen, insecten, vogels en dieren, het bewaren alleszins waard ! Sinds jaar en dag onderhouden we daarnaast een drietal waardevolle oude hoogstam-boomgaarden, die van de familie Caanen in Grevenbicht, die van de familie Stoffels bij Graetheide

en die van de familie Salden bij Obbicht.

Het werk in de open lucht en in de vrije natuur levert gezonde fysieke inspanning én gelijktijdig geweldige mentale ontspanning op. Het is altijd gezellig en er wordt goed op elkaar gelet in de positieve betekenis van het woord. Daarbij wordt de veiligheid niet uit het oog verloren !

Voor jong en oud valt er wat te doen. Het werk varieert van tamelijk zwaar (zaagwerk in de boom) tot heel licht, bijvoorbeeld takken en twijgen oprapen en stapelen. Kom dus gerust eens vrijblijvend kijken en/of meedoen, neem je (klein-)kinderen mee! We worden in de pauze door Henny altijd blij gemaakt met de beste koffie en chocomel. Rond 12 uur komen Mieke en Louis met de fameuze erwtensoep, soms zelfs met verse warme pannenkoeken, je reinste verwennerij!

Traditiegetrouw, alsmede voor de analen, volgt hierna het chronologisch overzicht van onze activiteiten in 2024:

20 januari: opsnoeien stamlot aan de Teggerweg bij Einighausen

17 februari: onderhoudssnoei hoogstamboomgaard familie Stoffels bij Graetheide

16 maart: knotwilgen knotten aan de Geleenbeek bij de Poolmolen Holtum;

25 oktober: Jaaroverleg in Bron 6

2 november: Natuurwerkdag bij Obbicht: snoei hoogstamboomgaard Familie Salden en het knotten van enkele knotbomen aan de Kingbeek

16 november: vervolgwerk knotwilgen aan de Kingbeek Obbicht

21 december: rest van de knotwilgen aan de Kingbeek gesnoeid

Nieuws van

ivn natuur educatie

Born - Land van Swentibold

Facebook
IVN Born-Land van Swentibold

't WAEKBLAAD

HET
wijk
blad

Ook in 2024 heeft IVN via publicaties aan de buitenwereld laten weten welke activiteiten op de planning stonden, zodat zoveel mogelijk mensen er aan konden deelnemen.

Via digitale weg is op de website het nieuws over onze IVN-afdeling de wereld ingestuurd en ook via Facebook zijn de activiteiten gepromoot.

De persberichten werden aan de plaatselijke bladen gestuurd, zodat ze ook op papier voor belangstellenden tijdig onder de aandacht werden gebracht.

Dit jaar heeft onze penningmeester/ledenadministrateur herinneringen aan activiteiten verstuurd naar leden en donateurs van wie de mailadressen bij hem bekend zijn.

Stelt u daar ook prijs op maar ontvangt u een dergelijke herinnering niet, dan is uw mailadres nog niet bij onze administratie bekend.

Geef uw mailadres dan alsnog door via ivnborn leden@gmail.com ; u hoeft dan geen enkele aankondiging meer te missen.

Neli Kalisvaart, Arno Huis in 't Veld, Meinse van der Velde

Op 6 juni 2024 bestond de werkgroep 45 jaar en op 6 december 2024 is onze voorzitter Miel Jaspers overleden na een kort ziekbed. Miel heeft in 1979 de werkgroep opgericht en is tot het einde toe voorzitter geweest. We zullen zijn enorme inzet, kennis en gedrevenheid erg missen, maar zijn vastbesloten om door te gaan in zijn geest om al doende te blijven streven naar herstel, behoud en ontwikkeling van de Kingbeek van bron tot monding.

In augustus 2024 is de firma Van den Herik gestart met het verbreden en verdiepen van het Julianakanaal, ditmaal in den droge. Dhr. Jan Steeghs berichtte hierover onlangs in Bron 6. Van meet af aan is de werkgroep in overleg geweest met Rijkswaterstaat via de omgevingsmanager en de uitvoerende firma's. We zullen de ontwikkelingen, ook na afronding van de werkzaamheden, nauwkeurig blijven volgen aan de hand van de metingen die ons ter hand worden gesteld om mogelijke consequenties voor de Kingbeek tijdig op te kunnen merken.

Ook in het afgelopen jaar hebben de nodige bevers weer enorm huisgehouden in en nabij de Kingbeek. Alhoewel het bronnengebied “rood gebied” is voor de bever, is Waterschap Limburg er niet in geslaagd om de bever een halt toe te roepen. Oeverholen, afgeknaagde bomen,

dammen en dientengevolge steeds wisselende waterstanden die op hun beurt weer oevers onder druk zetten, lekkages veroorzaken en paden onbegaanbaar maken.

De werkgroep heeft actief deelgenomen aan de informatieavonden m.b.t. de herinrichting van de voormalige sportlocaties in Obbicht en Grevenbicht en haar ideeën uit 2020 opnieuw ingebracht.

In 2024 heeft de gemeente Sittard-Geleen, na jarenlang aandringen onzerzijds, een einde gemaakt aan het weglekken van beekwater via het riool

ter hoogte van de ingang naar de parkeerplaats bij de voormalige tennisterreinen in Obbicht.

Op 27 september 2024 vond de feestelijke ingebruikname plaats van het nieuwe traject van de benedenloop van de Kingbeek vanaf de Kink tot en met de nieuwe monding. Na uitvoerig overleg is dit project in het voorjaar van 2024 uitgevoerd conform de uitspraak van de Raad van State in 2007.

Tegelijkertijd hebben we moeten constateren dat het onderhoud vanaf de kade (einde weg Op de Coul) in Grevenbicht tot aan de Kink meerdere jaren niet heeft plaatsgevonden, evenmin als het onderhoud van de Kink.

Ook na de vele verzoeken hiertoe aan het adres van Waterschap Limburg en Natuurmonumenten bleef het stil. Dit alles heeft ertoe geleid dat de Kink in een desolate toestand verkeert en dat er voor de talrijke watervogels, die er voorheen hun toevlucht zochten, geen plaats meer is. Net zomin als het voortbestaan van de veelgeprezen wilgen die voor een grote biodiversiteit tekenen.

De werkgroep kijkt met tevredenheid terug op de besprekingen met het Consortium Grensmaas en hoopt dat het nieuwe fraai aangelegde traject vanaf de Kink en de monding in de nabije toekomst weer continu water zal voeren. Gezien de hoeveelheid water die wordt geleverd door de bronnen is dit zonder

twijfel mogelijk, mits lekkages gerepareerd worden en het onderhoud gegarandeerd wordt.

De werkgroep maakt deel uit van GGG (Geen Grind Graetheide) en zet zich in voor behoud en ontwikkeling van het Graetheideplateau. In november 2024 is door de leden van de werkgroep het rapport bestudeerd dat in opdracht van de firma L'Ortye is opgesteld. De firma onderkent de unieke waarde en kwetsbaarheid van het bronnengebied. Er zal echter nog veel aanvullend onderzoek moeten plaats vinden.

De werkgroep blijft uiterst alert en blijft op het standpunt staan dat er op het Graetheideplateau geen ontgronding mag komen.

Er heeft meerdere keren overleg plaatsgevonden met Waterschap Limburg over lekkages, onderhoud en een “bomenplan” Kingbeek, waarmee begin 2025 een aanvang wordt gemaakt.

Namens de werkgroep “Kingbeek”,

Bertie Jaspers

De werkzaamheden aan het Julianakanaal zijn bijna klaar. Naar verwachting varen de boten medio april weer door het kanaal.

2024 was landelijk gezien een karig uilenjaar, maar bij ons viel het nog mee. We startten met in 10 van onze 20 kasten een broedgeval. In totaal telden we 6 eieren en 31 jongen. Uiteindelijk mislukte in 2 kasten het broedsel en vlogen er 29 jonge uiltjes uit, een prima resultaat gezien de omstandigheden. Wat opviel dit seizoen was de enorme spreiding in legselstart, we ringden eind mei het eerste nest en begin juli het laatste. De spreiding is zeer waarschijnlijk veroorzaakt door de vele regen in april en zeker mei. In april moet het vrouwtje in broedconditie komen en in mei worden de uiltjes geboren en moet er veel voedsel aangevoerd worden. Door de vele regen in mei waren er weinig vliegende insecten beschikbaar en veel muizenholen ondergelopen dus geen muizen voor het kroost. Dit verklaart waarschijnlijk ook het mislukken van 2 nesten. Wat verder

opvallende was dit jaar, we troffen in 8 van de bezette kasten ongeringde vrouwtjes aan tijdens de controles. Dit waren dus allemaal voor ons onbekende uiltjes. Wij ringen onze juvenielen altijd en een aangrenzende werkgroep in de gemeente Echt-Susteren met zo'n 45 broedparen doet dat ook. Je zou dus vaker een al geringde steenuil verwachten, maar misschien veel Belgische dames? Wie weet.. zo blijft het uilenwerk altijd weer verrassend!

Cyrille Larosch & Wim Wackers

Jaarverslag 2024 werkgroep d'n Haof-BOG

✓ Onze werkgroepleden Marry en Arno werden op 29 april dik verdiend in “het zonnetje” gezet voor hun grote verdiensten voor het IVN, zowel plaatselijk als regional. Marry en Arno, van harte proficiat.

✓ De Gaard wordt intensief gebruikt voor vergaderingen, cursussen en op dinsdag de inloopmorgen

✓ Tuinhuisje “t Sjópke” werd voorzien van plankendragers en in oktober konden de eikenhouten zitbankjes winterklaar opgeslagen worden. We zijn er blij mee.

✓ In overleg met en hulp van het Kasteelpark wordt de vermoldme “tuun” vervangen door een haagbeukenhaag.

✓ De buitenmuur van de bergruimte

van Bron 6 werd hersteld door de kapotte glazen bouwstenen, ten gevolge van inbraak, te vernieuwen.

✓ Diverse struingroepleden kwamen helpen bij de zomerschoonmaak van Bron 6

✓ De gebruikelijke onderhoudswerkzaamheden worden door onze groep met regelmaat verricht

Dank aan alle mensen die ons in het afgelopen jaar hebben geholpen.

Zonder jullie hulp is het bijna niet mogelijk om “de Gaard “ en “Bron6” in goede staat te houden

Jan Biemans

Een fijn compliment van Henk Henczyk

Dag Arno,

Ik heb inmiddels een lezing samengesteld over " Paddenstoelen in de winter".

Indien er in de toekomst belangstelling voor is hou ik mij aanbevolen.

Terugkomend op mijn lezing van j.l. oktober bij jullie: één van mijn mooiste lezingen ooit: qua locatie, aantal toeschouwers en belangstelling. Zeer stimulerend ! Misschien tot ziens en groeten aan Marry !

Ter informatie, de diverse lidmaatschappen en de bijbehorende contributies voor 2025.

Soort	Contributie*)	Wat houdt dit in	Je krijgt
IVN-lid	€ 25,00	Lid IVN landelijk en IVN-Born	4 x Bron6 4 x Mens & Natuur
Huisgenoot-lid (alleen samen met een IVN-lid)	€ 12,50	Lid IVN landelijk en IVN-Born	
Donateur	€ 12,50	Donateur IVN-Born	4 x Bron6

Een hogere bijdrage wordt natuurlijk zeer op prijs gesteld.

Natuurgids: een IVN-lid of een donateur kunnen aan hun lidmaatschap een abonnement op de Natuurgids toevoegen tegen gereduceerd tarief (€ 20,-/jr.*). U ontvangt dit mooie tijdschrift dan 8 x per jaar.

***Dit geldt alleen bij een collectief abonnement via lokale IVN.**

Betaalwijze: Incasso

Dit heeft onze voorkeur. In maart 2025 zal het bedrag geïncasseerd worden. Heeft u nog geen machtiging afgegeven en wilt u dit alsnog doen:

Het **machtigingsformulier vindt U** op onze IVN-website op de pagina 'Incassomachtiging lokale leden en donateurs'.

Betaalwijze: Eigen overboeking

Graag pas in maart 2025 na ontvangst van uw contributienota het bedrag overboeken naar: IVN Born-Land van Swentibold

IBANnummer: NL64RABO 01083 9494 8

Vermeld hierbij uw naam en lidnummer. Dit staat op de nota!

Indien U zelf Uw bank gemachtigd heeft voor een periodieke overboeking, graag het contributiebedrag controleren en indien nodig aanpassen.

De traditionele oliebolle/wafelwandeling tussen Kerst en Oud en Nieuw

Al heel wat jaren organiseert onze vereniging voor alle leden en hun familie tussen kerst en oudjaar een oliebollewandeling die goed wordt bezocht. Door de vele regen dit jaar waren de wandelpaden onbegaanbaar. De wandelroute door het Limbrichterbos moest door Marry, Ria en Arno ingrijpend aangepast worden. Wil en José zorgden voor een gezellige aankleding van Bron 6. Arno en Jan bakten oliebolle en wafels. Steeds weer een mooie en gezellige afsluiting van wéér een mooi verenigingsjaar. Allen die dit ieder jaar weer mogelijk maken bijzonder bedankt!

Ook de gemeente Sittard-Geleen-Born steunt het IVN

WerVin
slijterij - wijnhandel - proeverijen - tapverhuur

proost!

Haverterstraat 30
6118 CD Nieuwstadt
046-4514486

Kasteelpark Born

Kasteelpark 38 | 6121 XK Born | Tel: 046-4851950

www.kasteelparkborn.nl

*Even lekker neuzen ...
... voor een goed boek*

www.boekhandelkrings.nl

Brandstraat 23, 6131 CS Sittard
046 - 452 81 00 | sittard@boekhandelkrings.nl

P Snel Drukkerij Pasklaar

**Voor Verantwoord
Drukwerk**

Koffiehuis “het ijzerenbos”

Ook Uw Adres voor:

- * Feesten / Partijen
- * Teambuilding
- * Koffietafels
- * Vergaderingen

Heerenstraat 3a Susteren Tel: 046-4395545

www.koffiehuishetijzerenbos.nl